

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Gospodskih ulicah št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

V Ljubljani 29. aprila.

Vprašanje o prestolonasledstvu v Luksemburgu se je mirno rešilo. Vojvoda nasavski prišel je dne 10. t. m. v Luksemburg in prevzel regentstvo in tako se je ta dežela faktično ločila od Holandije, s katero je bila v personalnej uniji. Po smrti kralja holandskega bode pa vojvoda nasavski postal definitivno vladar luksemburški. Prejšnje čase so se bali, da se bode zaradi prestolonasledstva v Luksemburgu po smrti kralja holandskega uvel razpor mej Nemci in Francozi, ki utegne dati povod vojni.

Velika vojvodina luksemburška, ki je prejšnje čase igrala v zgodovini važno ulogo ter bila tudi dolgo časa pod vladjo Habsburžanov, je leta 1815. bila kot nemška zvezna država dana kralju holandskemu. Pozneje je nekaj časa bila združena z Belgijo in jeden del za zmeraj ostal belgijska provinca, drugi pa zopet 1839. pridružil se po personalni uniji s Holandijo in hkratu ostal v nemški zvezi. Leta 1842. je Luksemburško, ki je imelo po popolnoma ločeno upravo od Holandije, pristopilo še k nemški carinski zvezi. Dogodki 1866. leta so prouzročili, da je ta dežela izstopila iz nemške zveze, a v nemški carinski zvezi je še ostala. Tedaj je hotela Francija od Holandije kupiti to deželo, pa je temu se odločno uprla Prusija in je tedaj malo manjkalo, da ni prišlo do vojne mej Prusijo in Francijo.

Leta 1867. se je stvar poravnala v Londonu tako, da je Luksemburško postala neutralna država pod varstvom velevladstij in pruske čete so morale ostaviti trdnjavo Luksemburg, katere utrdbe so se pozneje podrla.

Ker holandski kralj nema moških naslednikov, je jasno, da se po smrti njegovi Luksemburško loči od Holandije, ker po luksemburškem zakonu o prestolonasledstvu ženske ne morejo podedovati prestola. Prvi, ki ima sedaj pravico do prestola, je vojvoda nasavski. Ko bi v Franciji vladal sedaj še Napoleon III., ali bi pa bila republika mogočna, bi pa ne pustili, da nemški princ zasede luksemburški prestol, temuč bi porabili to priložnost, da si prisvoje to deželo. Sedaj pa imajo na Franco-

skem preveč drugih skrbij, da bi mogli misliti, na Luksemburg. Sedanji vladi beli glavo general Boulanger in ima dosti posla s pripravami za razstavo. Vprašanje o prestolonasledstvu v Luksemburški bi bilo kaj dober povod, Franciji, da začne vojno z Nemci in maščuje se za poraze 1870. leta, toda za to vojno, kakor se kaže, sedaj še ni pravi čas in gospodje, ki sedaj vodijo krmilo države francoske tudi neso za tako stvar.

Vojvoda nasavski pa ni posebno prijazen Prusom, če tudi je Nemeč, ker so mu 1866. leta vzeli deželo. Od tačas ves čas živi v Avstriji. Sedaj je 72 let star in je morgantično oženjen s hčerjo slavnega ruskega pesnika Puškina. Njegov sin služi v avstrijske vojski.

Pred nekoliko časom se je nadvojvoda nasavski bil sešel na otoku Mainau z nemškim cesarjem. To je vzbudilo v Berlinu velike nade. Listi, ki dobivajo krmo iz reptiljskega fonda so že pisali, da ko princ nasavski definitivno zasede luksemburški prestol, mu nikdar ne more braniti, da odpove neutralnost dežele, katera njemu ne naklada nobenih dolžnostij in le velevladstij veže, da jo varujejo, in potem ne bode več zadržka, da se dežela, ki je itak že nemška, pridruži nemškemu cesarstvu. To bode tudi za deželo dobro, ker bi se drugače ne mogla ohraniti mej dvema sovražnima tekmečema, Nemčijo in Francijo; na zvezo s Francijo itak ne more misliti. Pridruženje Nemčiji je tem naravnejše, ker je dežela itak že v nemški carinski zvezi. Nemško cesarstvo je dovolj močno, da deželo varuje pred tujimi četami, kar bi tem lažje storilo, če se zopet utrdi stolica luksemburška, ki je že po prirodni legi kaj trden kraj.

Nemci so se torej nadejali, da bode princ kar vrgel deželo v prusko žrelo in bodo Luksemburžani dajali vojake in gradili trdnjave, da se bodo Nemci lažje branili pred Francozi. Dogodki v Luksemburgu pri prihodu novega vladarja so pa Nemcem vzeli vse nade. Tedaj se je jasno pokazalo, da princ za Pruse ne mara in da Luksemburžani ne gojé nikacih simpatij do Prusije, če tudi govore nemški. Mi smo v našem listu one dogodke bili ob kratkem že omenili.

To je Nemce močno razkačilo in Berolinski listi na vso moč napadajo Luksemburžane, ker ne marajo postati pruski tlačani. Očitajo jim, da so v nemški carinski zvezi, da lažje prodajajo železno rudo v Nemčijo; prevzeti pa nečejo nikakršnih dolžnostij proti nemškemu cesarstvu, ki jim daje toliko narodnogospodarskih ugodnostij. Njih cene neutralnosti bi se torej ne smel nikdo dotakniti, a vprašanje je, kako dolgo bodo hoteli Nemci trpeti to nejednako razdelitev pravic in dolžnostij.

V Berlinu že prete s silo. Toda tu delajo račun brez krčmarja. Luksemburško je pod varstvom evropskih velevladstij, ki ne bode dopustile, da bi ta dežela prišla pod prusko „pickelhaube“. Evropa bode tudi pruske požrečnosti znala postaviti meje.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 29. aprila.

Danes se začno na Dunaji skupna **ministrska posvetovanja** o končni določitvi skupnega državnega budgeta, za prihodnje leto, ki se predloži delegacijam. Za vojsko se bode nekoliko več zahtevalo, nego druga leta, ker se bode z novim vojnim zakonom nekoliko vojska pomnožila. Izrednih kreditov za vojne priprave pa letos vlada od delegacij baje ne misli nikakršnih zahtevati.

Naučni minister bode o **ljudskošolskem vprašanju** baje predložil tri predloge parlamentu. S prva se bode premenil sedanji državni šolski zakon, druga se bode tikala šolskega nadzorstva in s tretjo se bode pa urejal veronauk v ljudskih šolah. — Organ dalmatinskih Srbov „Srpski Glas“ se odločno izreka proti Liechtensteinovemu predlogu, s katerim bi se povečal upliv deželnih zastopov na ljudsko šolstvo. V Dalmaciji imajo Hrvati večino v deželnem zboru in bi se javljne dosti ozirali na interese srbskega prebivalstva.

Vnanje države.

V **Bolgariji** je marsikaj v neredu, ravno tako tudi razdelitev zemljišnega davka. Temu pa ni kriv le Stambulov, temveč prejšnje vlade, ki se za to zadevo brigale neso. Sedanja vlada dosedaj na to stvar ni mogla obratiti vse pozornosti, ker je imala drugih skrbij dovolj. Sedaj se pa nekda hoče ministerstvo lotiti te jako važne zadeve, ki je povod nezadovoljnosti kmetskega prebivalstva v

LISTEK

Slike kazaške.

Tomko.

(Česki napisal E. Jelinek.)

Tudi kazaško življenje je včasih žalostno. I v Ukrajini biva usoda življenja, da niti najboljša mati — Kazačka ne ve, kaj so „sodice“ stkale Kazačka. Stoprv, ko ga Kazačka izpusti iz naročja in se Kazaček sam pričinja razgledovati po stepi in sam sede na konja — tu stoprv se izkazuje, kaj so mu Sodice stkale . . .

In ker nočem dobrovoljnosti laskavega čitatelja na noben način zlorabiti, javljam takoj pred vsem, da bo ta vspominček obsegal malo veselega. Saj je posvečen nesrečnemu Tomku.

Potikal sem se brez namena po poltavske guberniji in sicer po tej okolici, o katere je mi pripovedovali prijatelji v Nižinu, da ugledam tam najkrasneje Kazačke, prave risalke, „črnoobrve“ in svitlolase — kakeršnih si bodem baje želel. A pravili so mi ti moji prijatelji, da so baš te najkrasneje Kazačke nevarne kakor Črno morje, iz čegar neizmerne globočine baje še nihče ni prišel.

Streznj se Kazak! Ako pade Kazak v vaše zanke, pač gorje mu! Pogleda devojko, kazačka ga omami in Kazak že ne zna sveta. Kakor bi trenil postane požigalec, uniči vso vas, a sam pogine na pogorišču.

V tem kotu Ukrajine, po kojem sem danes blodil, bilo je malo velikih vasij. Same neznatne vasice brez cerkve. Tudi vas Andrušovke, v katerej sem se ustavil, ni imela cerkve in nikdar niso peli v njej zvonovi, kateri dajejo tako mило povabnost tihim ravninam. Pri tem pa so bile tukajšnje vasice dosti ljudnate in vesele. Tatarji so že davno prenehali vznemirjati je in niti po haraganu ni bilo sledu. Pred vsako kočjo cvetel je vrtec in v vsakej kočji dobilo se je kako dete poetične Ukrajine. Niti tožne pesni kazaške niso kratile zvananjega veselja. Le danes je bil zagrnjen ves kraj s temnim mrakom. Od rana „prašil“ se je z neba droben dež, izpreminjevale suho stevo v nepregledno močvirje in čineč najširšo cesto skoro nerabljivo. To je na Ukrajini pasji čas in človek zavije rad pod streho, osobito o praznikih, kateri gotovo niso zato, da bi se kristjan preganjal z nevihto.

Tudi danes je bil praznik, a ker je bila nevihta vedno huja, odločil sem se, ostati v Andrušovkah vsaj čez noč.

Ne vprašavši po popu, katerega je obično najbolje prositi pogoščenja, dal sem se zavesti naravnost v krčmo. Ustopil sem. Pri dobovej mizi je sedela mirno in popivala družina kazaška; to so bili sploh stareji Kazaki, izmej katerih je vsakemu glava in brada z jesenskimi cvetjem življenja zbeležela in izmej katerih je marsikateri zaslužil ime atamana. Toda sedaj Kazaki nemajo več atamanov, kakor nekdanj. Sedaj jih delajo v Petrogradu, a to jo je nekaj s cela inega. Ti novi atamani že ne vedo, kaj je gospodsko bratstvo v kazaški družini in ne umejo za družino tako verno umirati, kakor so to umeli atamani, kateri danes že spe pod mogilami.

Moj prihod vsprejela je družina kazaška zelo ravnodušno. Prezirali so me popolnoma o pričetku in pozneje, in na svojem osamelem prostoru pri velikanske peči (na njej vriščalo je neko novorojeno židče) bi se bil gotovo srdil, da nesem vedel, da imajo Kazaki uzrokov dovolj, prezirati takove gospode, kakeršen sem bil jaz. Kdo sem mogel biti v njihovih očeh? Moj Bog! Ali „Leh“, „Moskal“, ali kar je še huje: „Švab“ ali činovnik. In vse to črti Kazak prav iz srca!

V tem sem izpremenil po rusko v prah in pepel zavitek izvrstnih cigaret „la Ferm“. Bilo je

mnogih selih. — V Plovdivu se bili poslednje dni neki neredi, kateri bi se pa radi zatajili od vladne strani. Več oseb je vlada iztirala iz mesta.

Sedaj, ko je upanje, da se Rusija in Vatikan kmalu pogodita za stran pravice katoliške cerkve v Rusiji, je tudi pričakovati, da se bolj sprijaznijo Rusi in Poljaki. Pri dvoru se močna stranka poteguje za Poljake. Posebno carica je Poljakom naklonjena. Če ta stranka zmaga, bode mejni grof Wielepoljski poklican v ministerstvo notranjih zadev, da hode zastopal poljske koristi. Sporazumljenje mej Rusi in Poljaki bilo bi velike vrednosti za slovanstvo.

Na Francoskem vedno manj narod mara za republiko. Floquet, Spuller, Ferry, Constans in tovariši pripravili so republiko pri narodu skoro ob vso veljavo. Tudi odnošaje z drugimi državami so ti možje močno shujšali. Ko je bil Flourens minister vnanjih zadev je bila Rusija že na potu, da sklene zvezo s Francijo, a sedanji vladi Rusija nič ne zaupa. Neko glasilo ruske vlade piše, da bode najbrž ob bodočih volitvah Ferry na čelu vlade francoske. Za Rusijo je dobro, da se zanaša le náse, ruske alijance s Ferry-jem in tovariši si niti misliti ne moremo. Na Francoskem sedaj razni sleparji opravljajo visoke državne službe. Vsakdo le gleda, kako bi mogel svoje mesto bolje zase izkoristiti. Ni čuda potem, da na Francoskem že želé obnovenja monarhije. Za Orleansce in Bonapartovce Francozi tudi ne marajo. Več simpatij pa imajo za španske Bourbone. Poslednji nekda utegnejo priti na francoski prestol, ako Boulanger ne postane cesar. Sedanje stanje pa vsekako ne bode dolgo trajalo.

Še sedaj ni pojašnjeno, čemu je bil grof Herbert Bismarck potoval v London. Da se je sin nemškega kancelarja imel važne stvari dogovarjati z angleško vlado, je gotovo. Gotovo je moralo nemškemu kancelarju biti veliko ležeče na tem, da stvar ostane tajna, ker sicer bi ne bila obravnavala po navadnem diplomatskem potu. Najbrž so se že naprej bali v Berlinu, da ne bodo imeli uspeha in so zaradi tega želeli, da ostane vsa stvar tajna, da ne bode blamaže. Nekateri listi sedaj širijo vest, da se je grof Bismarck pogajal s Salisbury-jem, da bi angleško vojno brodovje varovalo nemške ladije in kolonije pred francoskim brodovjem. Salisbury je bil s tem zadovoljen, samo, da je zahteval primerno protiuslugo, da namreč Nemci začno vojno z Rusijo, če bi poslednja hotela napasti Indijo. To se ve da ni ugajalo Nemcev in grof Bismarck se je vrnil v Berlin, ne da bi bil kaj dosegel. Časopisi trdijo, da so zvedeli to vest od nekega angleškega diplomata, ki mu je dobro znana vsa stvar.

V Berlinu se sedaj proti priacu Albrechtu vrši civilna pravda, ki pruskeje vladarske rod-bini pač ne dela posebne časti. V marci 1886. leta je pred palačo omenjenega princa pal nek poštni pomočni pisar, kar je bila posledica tega, da ni bilo s peskom ali pepelom posuto, kakor je bilo od policije zaukazano. Pruskim princem se menda ni treba brigati za oblastvene naredbe. Dotičnik se je tako poškodeval, da ne more več delati. Tožil je najprej mestno občino, da naj skrbi zanj. Svoje zahtevanje je utemeljil s tem, da je ulica, na kateri se je poškodeval, mestna in torej mestna občina ni storila svoje dolžnosti, ker ni bilo s peskom ali pepelom posuto. V prvi instanci se je ustreglo njegovemu zahtevanju, sodišče druge instance je pa zavrnilo njegovo tožbo, češ, da nema mesto, temveč lastnik hiše skrbeti, da se ulica s peskom ali pepelom posuje. Sedaj pa toži princa. Če se kdo pred palačo kacega pruskega princa poškodeje, mora torej pri sodiščih iskati odškodovanja. Če bi se kaj takega zgodilo pred palačo kacega avstrijskega princa, bi gotovo nesrečnež brez sodnjega posredovanja dobil takoj potrebno podporo. Ta dogodek

to v tem trenutku jedino delo, s katerim sem se mogel pečati. Pri tem sem gledal skozi zaprto, malo, štirivoglato okence ven na „stepe“, katerih podoba se ne izpremeni niti v jednom letu, kaj stoprv v jednej uri. Le vihar je naraščal. Psa ne bi zagnal venkaj (tako vreme je bilo).

V tem se je situacija naglo izpremenila.

Dveri so se polagoma odprle, a skozi nje se je prikradla počasna bedna postava človeška. Vlekla je nogo za nogo in se ustavila kakor slop sredi sobe. Kakor slop? Da, kakor slop, kakor jadnik, kateri je zlomil ljut vihar. Brez pomišljenja sem si rekel, da to ni Kazak, ker takega Kazaka še nisem videl nikdar! In to strto shrambo človeške duše krila je obleka slabejša od prosjakove. Morda se ni plazila po svetu še štirideset let ne, a na obličji si bral starost — dvakrat štiridesetletne nesreče. Čelo, polno gub, krili so vlasje že zelo osiveli in kakor bi je nevihta razmršila; tudi dolga siva brada je bila divje razvihrana. Iz očesa se je svetila proti kazaški družini le še tleča nezmatna iskra a pod nogami te skrivnostne in tožne postave delala se je kaluža — tako je s siromaka tekla dežnica. Kdo ve, morda je od jutra blodil po stepi in da ga ni nič varovalo ljute ukrajinske nevihte. Ali niti besedice ni črnil, stal je tiho oziraje

pač ni tak, da bi mogel vzbujati simpatije do pruske vladarske hiše.

Dopisi.

Iz Vipave 26. aprila. [Izv. dop.] Ni bilo še skoro slišati toliko pritožeb v našej Vipavi o raznih težavah kakor letos. Ubogi kmet ne more si polja obdelati vsled vednega slabega vremena. Dež lije neprenehoma. Rokodelci tožijo, da nemajo dela, trgovci tožijo, da se malo proda, in ker kmet ne more vina prodati, morajo mu trgovci razno blago dajati na upanje. Pa tudi še ni bilo slišati, da bi se kdo mislil izseliti v Ameriko kakor letos, ko namerava več rokodelcev vsled pomanjkanja zaslužka odpotovati v Ameriko. To pri nas ni čudo, ker revni kmet rokodelca malo rabi, ker nema denarja in ako kako delo naroči, gleda, da se mu prav po ceni naredi in še največkrat se mora Bog zna koliko časa čakati za uboge krvavo zaslužene krajcarje. Kolikor je bolj bogatih kmetov ali graščakov, se za spretnega rokodelca kaj malo brigajo. Ako potrebujejo zidarja, se z njim tako do trdega pogajajo, da ima pri svojem težkem delu prav skromen zaslužek. Ako potrebujejo ključavničarskega dela, grejo navadno bogataši v prodajalnico in tam si kupijo vse kovanje, katero se v tovarnah izdeluje. Da se pribije ali kaj malega popravi, si pa poiščejo kakega na pol izučenega ključavničarja, samo da jim prav po ceni naredi, spreten ključavničar pa mora križem roke držati. Ako potrebujejo, mizarja, krojača ali čevljarja, pokličejo ga navadno na dom, plačajo mu mezde kakih 40 kr. do 45 kr. na dan in hrano in take dela izvršujejo le na pol mojstri ali praskarji, katerih je po naši Vipavski dolini vse polno. Tudi dobrih mojsterskih mojšt se ne manka, katere imajo prav po malem delu, v dokaz to, da nima tu pri nas v Vipavi noben mojster pomagata, k večjemu kakega vajenca, nekateri pa še tistega ne, po čemu bi ga tudi imel, če ga z delom bogate hiše ne podpirajo. Velik uzrok pa je še tudi, da imajo pri nas dobri rokodelci malo dela, ker se v Postojini da vsacemu do voljenje, da le prošnjo naredi. Takoj ima vse pravice za mojstrovanje, ne glede na obrtno postavo in druge zmožnosti pomočnikov.

Domače stvari.

Fran P. Vidic †.

Včeraj zjutraj ob 8¹/₄. uri umrl je gosp. Fran P. Vidic, hišni posestnik in trgovec v Ljubljani, v 50. letu dobe svoje. Prerana smrt pokosila nam je zopet vrlega moža in narodnjaka, pripadajočega onemu malemu številu rodoljubov, ki so takoj v začetku narodnega gibanja posvetili svoje moči narodni stvari. Pokojni Fran Vidic bil je član one zveze, ki je največ pripomogla, da se je ustanovila Ljubljanska čitalnica, bil član one telovadne in borilne čete, iz katere je nastal „Južni Sokol“. Obema tema društvoma bil je zvest in sodelujoč ud in odlikoval se je zlasti pri čitalničnih veselicah s kras-

se k družini zatopljen v živ razgovor. Že sem hotel pristopiti sočutno k ubogej stvari, v tem je prodril v izbo silen krik.

Za mizo vzdignil se je nenadoma najstarejši kazaške družine, pogledal srpo in vprašalno na nemo postavo, mahnil z roko, kakor bi hotel kako pošast od sebe odgnati in izpustil je iz sebe krik kletve: „Oj, Tomko, Tomko — požigalec!“

Kakor bi trenil vzdignila se je vsa družba kakor na dano besedo s svojih sedežev. Pogledi vseb so zastali na bednem stvoru in jednajstero kazaških ust je izreklo z žalostnim poluglasom: „Oj, Tomko, Tomko — požigalec!“

Tomko ni dal niti znamenja živjenja.

In vsi so umolknil. Tiho je bilo kakor na stepi. Mučna tihota. V tem trenutku sedla je vsa družina še bolj skupaj. Očitno so se posvetovali, kaj storiti. Stoprv po trenutku je najstarejši izmed njih zopet mahnil z roko, na kar so vsi ostali v znamenje soglasja pokimali z glavami.

Na to so šli vsi ob jednom iz krčme. Tomko je zaostal sam.

Vse to je bilo v trenutku in hitro na to izginil je tudi Tomko.

Nehote sem priskočil k okencu in gledal pri slabej svetlobi ven na vaški prostor. Tam sem opazil

nim svojim baritonom. Iz Ljubljane preselil se je pozneje na Dunaj, kjer je prevzel mesto trgovskega potovalca. V tej lastnosti pohajal je leto za letom vse slovenske pokrajine, sosedno Hrvatsko, pa tudi Tirolsko in gorenjo Italijo in bil po svoji solidnosti in po svojem prikupljivem obnašanju povsod jako čislán. Dasi je bil korenjaške postave, mu je neprestano težavno potovanje vendar pokvarilo zdravje. Vsled tega je pred par leti ostavil Dunaj ter se nastanil v domovini, v Ljubljani, kjer je od svoje teta prevzel lepo in obširno posestvo na Poljanah, katero je pa dejanski le par mesecev užival. Usoda, ki mu je bila nemila vse življenje, ni ga pustila, da bi mirno užival, kar bi bil imel že davno dobiti. Bodi mu blag spomin!

— (Pridopolnilnih volitvah za I. razred) bilo je v soboto oddanih 82 glasov. Izvoljeni so gg Ivan Murnik z 81, Miha Pakič z 80, dr. Alfonz Mosché z 79 in Fran Ravnikar s 77 glasovi. Lani bilo je v prvem razredu oddanih 92 glasov.

— (Imenovanja.) Škofov kaplan g. Peter Flego imenovan je kanonikom, župnik in dekan Fran Čebular na Opčinah častnim kanonikom. Gospod Štefan Kriznič, okrajni šolski nadzornik in glavni učitelj na učiteljski v Kopru, imenovan je stalnim glavnim učiteljem,

— (Kakeršen človek, taka pisava) V „Rimskem katoliku“ piše dr. Mahnič mej drugim tako: Zavezati bi se morali nadalje, da bodo ali po katoliških listih ali po društvi ali pa po cerkvah kratkovidno ljudstvo v tem zmislu tudi podučevali, kažoč jim liberalno hidro v žurnalistiki in slovstvu, ter opominajoč jih, da so pod grehom dolžni opustiti branje takih listov. Ker pijavke našega liberalnega časništva životarijo jedino le iz krvi katoliškega ljudstva, jih gotovo v jednom letu vsaj polovica **počrkne**, kakor brž se to ljudstvo jasno zave svojega katoliškega imena in poklica. Ko bi danes večina naročnikov in bralcev „Slovenskega Naroda“ pomen tiste „vere“, ki so jo pri krstu izpovedali in s katero v srci želijo tudi umreti, raztegnili do podlistka radikalnega dnevnika, stavim glavo, da mu je v malo dneh odklenkalo na Slovenskem, ter si bo moral v kratkem napisati nagrobnico: fuit Ilion! Skušnja uči, da se liberalcu kmalu pero posuši, ako ni naročbe ali kake od drugod dohajajoče „podpore.“ Odvisno je tedaj jedino od nas, da se jih jedenkrat za vselej odkrijamo in jim na vsa usta povemo, da hočemo biti katoličani ne le doma, ne le v cerkvi, ampak tudi v politiki, v šoli, v slovstvu: **po vs od in vselej!** Povedati jim: kdor hoče zobati iz slovenskih jasel, ako sam nima vere, drži vsaj jezik za zobmi in ne skrni naših najdražih biserov! Ena sama odločna beseda, in srce jim upade čez noč; **jutri bodo na kolnih pred nami molili „vero“.** Ker, ko gre liberalcu za kruh, se kmalu spaneti, liberallec se za vse svoje „prepričanje“ in „ideje“ še jeden dan ne bo postil! Tako bi se liberalni hidri vsaj želo iztrgalo ter bi se naredila neškodljiva. — Blagovoljni čitatelj posname iz predstoječih vrstič, kdo in kaj je dr. Mahnič. Jasno je tu povedano, kam pripelje

družino kazaško skupaj in pri njej sivo glavo — Tomkovo.

Za tem vzbudil me je krčmar, priletel in nelep žid. Potrkal mi je na ramo in rekel, da mi pove vse o Tomku. Bil sem radoveden.

Žid si je pogladil umazani obraz, zaničljivo se nasmejaj in začel:

„To je bil požigalec, to je bil Tomko — požigalec.“

Čitatelju bi ne moglo biti prijetno, da bi mu do besede ponavljal židovo pripovedovanje. Bilo je zoprno i meni, ne le po svojem žalostnem obsegu, marveč i po načinu, s kakeršnim je bilo pripovedavano. Zato poskusim s kratka povedati vse, kar je žid obširno slikal pač vsako svojo besedo z novim in jednako zaničljivim posmehom.

Pred jednajstimi leti ni bilo po vsej Ukrajini srečnejše vasi od te. Kazaštvo je tu živelo v miru, a o kraji konj čulo se je tod redko. Tu ni bilo obilnosti, a ni bilo tudi siromaštva. Bogateji Kazaki neso svojevoljno ropali in siromaški, ako je bilo najhujše, živili so se s trgovino. Toda ni bilo usojeno, da bi ostalo tako na veke. Kakor drugje na Kazačini odprla si je tudi tu usoda velike dveri v kazaške kočje.

(Dalje prih.)

človeka slepa strast. Ne čutimo potrebe, da bi polemizovali z dr. Mahničem, ker si je že sam sodbo napisal in podpiral.

— (Čujte! čujte!) O nežnem spolu piše zloglasni dr. Mahnič v svojem „Rimskem Katoliku“ tako: „Jaz — da se prav odkrito spovem — jim (ženskam) nisem bil nikdar preveč naklonjen. Ne vem zakaj. Quod natura non dedit... Ali kajsem hotel reči? Ne, ne bojim se, tudi če mi oči izključujejo, povem odkrito in brez ovinkov: kar se tiče žensk, je bilo vedno in vselej moje trdno prepričanje, da bi se jim jeziki vsaj za tretji del prirezali in bi jih vse doma pozaprli mej štiri zidove in jim glavo uklenili v natvezavnico, da bi se ne mogla nobena dvanajst mesecev ozreti ne na levo ne na desno. To bi bil moj prvi in najnujnejši predlog, ko bi imel govoriti na kakem taboru.“ — Tej skrajni neotesanosti nasproti nam ne preostaje drugega, nego globoko obžalovati, da je baš Slovence doletela prežalostna slava, da imajo mej seboj (pisatelja (?), ki si upa, kaj takega poslati mej svet. Ko bi Botokudi ali pa Irokezi čitali napominane vrste, vskliknili bi izvestno: „Mi divjaki smo vender boljši ljudje“, — nego dr. Mahnič!

— (O kopitnem podkovstvu) bilo je te dni veliko govorjenja po Ljubljani. Našla se je v resnici taka knjiga. Naslov jej pa ni: „Kopitno podkovstvo“, niti Levstikovo „kopitno podkovstvo“, ampak: „Dejanski nauki o kopitnem podkovstvu s podobami. V angličanskem jeziku, spisal William Miles, esq. V slovenskem jeziku z novčeno podporo c. kr. poljedelskega ministerstva na svet dala kranjska deželna komisija za konjstvo. V Ljubljani. Založila kranjska deželna komisija za konjstvo. Tiskala Klein in Kovač. (Egrova tiskarna.) 1874. 40 str. Knjižico izdala je torej in založila kranjska deželna komisija za konjstvo in jo brezplačno delila svojim članom.

— („Das nationale Rasiermesser.“) Pod tem naslovom masti se „Deutsche Wacht“ s člankom „Narodni humbug“, ki ga je bil v svet poslal naš „Slovenec“.

— (Včerajšnja predstava) v slovenskem gledališču ni bila tako dobro obiskana, kakor ona na Velikonočni ponedeljek. V ostalem pa je bila predstava še boljša, nego prvokrat in so posebno prekrasno „žive podobe“ izredno dopadale. Občinstvo odlikovalo je vse predstavljalce, kakor tudi gospodično Seunigovo in g. viteza Janušovskega za izvrstno sviranje na glasoviru, obilnim priznanjem. Obe predstavi donesli sta znatno vsoto podpornemu društvu naših velikošolcev na Dunaji.

— (Lokalna železnica iz Ljubljane v Kamnik.) Današnja „Laibacher Zeitung“ javlja, da je trgovinsko ministerstvo gg. A. Prašnikarja in barona O. Lazzarinija obvestilo da je izvršitev te lokalne železnice že dobila najvišje potrjenje. Glavnica za to železnico iznaša 915.000 gld. Od te vsote prevzame država 200.000 gld., dežela 70.000 gojinarjev, ostalo vsoto pa imajo pokriti koncesionarji in interesenti.

— (Poročil) se je danes gospod dr. Šegula, odvetnik v Celovci, z g. Lavoslavo Lavrenčičevo iz Postojine.

— (Kranjska stavbinska družba) plačevala bode počenši s 1. dnem maja po 8 gld. dividende na delnico.

— (Prememba v posesti.) Gospod dr. Jernej Zupanec, c. kr. notar v Ljubljani, kupil je vrt od Cojzove hiše ob Cojzovem grabnu za 2200 gld.

— (Tatvina na pošti v Trstu.) Sobotni telegram obvestil nas je, da je bilo v noči od petka do sobote na pošti v Trstu 53.000 gld. ukradenih. O tej tatvini so nam na razpolaganje nastopne podrobnosti: Tatvina izvršila se je mej 1/2 12. uri in 4. uro zjutraj. Tatje prišli so s ceste (Via della Caserma) v poslopje, odprli potem dvojna vrata, ki držé iz veže v vozni oddelek, od tam pa k blagajnici, kjer so imeli lahko delo. Blagajnica ni bila Werthheimova, ampak le lesena, z železom okovana škrinja z dvema ključavnicama. Poslujoči uradnik zaklenil je blagajnico samo z jednim ključem, ko je bil ob 11 1/2 uri odšel, drugi ključ pa je pustil tičati. Tatje se torej neso mnogo trudili, plen dobili so brez posebnega napora, zato tudi na

ključavnicah ni videti, da bi bili blagajnico siloma odprli. Najbrže so imeli ponarejene ključce. Odnegli so 28.500 gld. in 300 gld. v zlatu, 21.500 gld. v bankovcih, mej njimi 12 bankovcev tisočakov in še nekaj družih pošiljatev, tako da vsa škoda iznaša 53.196 gld. Sreča, da tatje neso zapazili v blagajnici ležeče pošiljatev za deželno finančno blagajnico v znešku 1,800.000 gld. Preiskava se je pričela. Od druge strani se nam piše: Da so tatje svoje delo tiho opravljali, kaže to, da uradnik, ki biva po noči tik omenjenega urada, nič slišal ni.

— (V Barkovljah) pri Trstu nameravalo je Barkovljansko pevsko društvo „Adrija“ napraviti veselico v dvorani kopaljšča „Excelsior“, h katerej se je nameravalo povabiti vsa patrijotična italijanska društva iz Trsta. Odbor pogodil se je z gostilničarjem, za dvorano, določilo se je 18 gld. in deset goldinarjev takoj plačalo. Odbor misleč, da je vse v redu, delal je vse potrebne priprave. A kaj se zgodi? „Edinost“ piše o tem naslednje: V sredo 23. t. m. videlo se je v dvorani „Excelsior“ poznanega Mauronerja, Cezara in — velikansko vsemogočno svetovno oblastvo — „Barkovljanskega podcapovillo!“ Takoj se je slutilo, da imenovani ljudje kaj nameravajo. In res! Precej po odhodu imenovanih ljudij bilo je poklicano predsedništvo v dvorano „Excelsior“, kjer se mu je izjavilo, da se ne more dovoliti dvorane za veselico društva „Adrija“!!! Znani gospod Cezare prepovedal je to na vsak način! — Veselični odesk prostovolj je energično — a vse ni nič pomagalo — in dotični krčmar moral bode plačati sedaj društvene troške, ako ne drugače, pa „sodnijskim putem“. Oni večer se je brada znanega guvernerja iz Barkovelj vsaj za deset let pomladila, a razburila je ona novost vse poštene Barkovljane. Mogoče da je Capovilla oni večer samega veselja jokal, ali pa še celo molil! A naj pomisli Capovilla: Svaka sila do vremena! Predsednik „Adrije“ bil je na magistratu pri znanem voditelji Gandusio v zadevi imenovane veselice. Prebirajoč posamezne točke vsporeda (stavljene v slovenskem jeziku), rekel je imenovani gospod predsedniku „Adrije“, da ne razumi slovensko, a da razumi „jezik sužnjev“ (capiisco ščiao). Vprašal je na to imenovane predsednika, da-li on (predsednik) „ščiao govori! Predsednik odgovori mu na to odločno, da „ščiao“ nikakor ne. Magistratni voditelj Gandusio na to predsedniku (v italijanščini): „Umejete Vi slovensko?“ — Predsednik odločno: „Da!“ Na to je zahteval Gandusio, da mu predsednik prevede dotične točke na italijanski jezik, predsednik mu pa je odgovoril, da je treba pesnika, da prevaja pesni v druge jezike. — Mi pa vprašamo gospoda Gandusija: „Je-li njemu znano, da živé pod slavno, omikano našo Avstrijo sužnji? Je-li njemu znano, da žive sužnji pod vladno presvetlega našega vladarja, Njega velečastva Frana Josipa I.“? Ako ni to njemu znano, kdo ga pooblaščuje, da naše verno, vedno svojemu cesarju zvesto ljudstvo nazivlje sužnje („ščave“)? Zapomni naj si magistrat: „Vox populi vox Dei“ — naše ljudstvo se utegne uzbuditi! S tem, da se je pa od vaše stranke prepričilo našo veselico, ste nam več koristili, nego škodovali, ker to je še le naše ljudstvo naučilo — razburilo! Nesmrtna slava Vam Tržaški liberalci, ki ne dovolite ubogim Slovincem na lastnej njih zemlji domače veselice prirediti! Tedaj se jih res bojite? Zapomni naj si to Cezare, e compania bella!

— (Obesil) se je včeraj okolu 5. ure popoldne žandarmerijski stražmešter J. Glasser v pokoji, sedaj gostilničar na Drski pri Novem Mestu. Obesil se je na staro rumeno žandarmerijsko vrvice pod streho. Uzrok ni znan. Pokojni je bil vdovec brez otrok. Kakor se čuje, zapustil je pokojni nekoliko premoženja. Bil je Korošec.

— (Nova pošta) otvori se s 1. dnem maja v Lučah na Štajerskem. Zvezo bode imela trikrat na teden s pošto v Ljubnem.

— (V Šturiji) blagoslovilo se je včeraj novo šolsko poslopje.

— (Potres,) precej močen in 4 sekunde trajajoč, čutili so v Zagrebu v soboto ob 8. uri 35 minut zvečer.

— Razpisano je mesto pristava pri okrajnem sodišči v Radovljici. Prošnje do 10. maja.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 28. aprila. „Armee-Verordnungsblatt“ javlja: Žandarmerijski nadzornik Giesl

dobil značaj Feldcajgmajstra. Dalje so imenovani: Podmaršal grof Salis-Soglio feldcajgmajstrom, generalni majorji Gabrianyi, Haubek, Pelikan, Handel-Mazzetti, Tauffenbach, Pittel in Roszkowski podmaršali, 14 polkovnikov pa generalni majorji.

Ujbanya 28. aprila. Minister Szapary soglasno kandidatom za državni zbor izbran. V Nagybanji minister Wekerle kandidatom proglašen.

Dunaj 29. aprila. Cesar vzprejel zjutraj v tri četrt ure trajajoči avdijenci Tiszo in Wekerla, takoj potem pa škofa Doppelbauera, ki je prisegel v cesarjeve roke, pri čemer sta posredovala grof Trauttmansdorf in Gauč.

Algier 29. aprila. Telegram iz Bone javlja: Rochefortov sin usmrtil se z dvakratnim strelom iz revolverja.

Razne vesti.

* (Povodenj) Iz Bosenske Gradiške se javlja: Vsled dolgotrajnega dežja je Sava tako narasla, da so bližnje vasi Dolenji Mačkovec, Kosinci in Brestovična popolnem pod vodo; še celo v tukajšnjem mestu je več ulic napolnjenih z vodo, in pašniki po mestni okolici podobni so velikemu jezeru. Tudi gorska potoka Jarkovica in Buhovina sta izstopila iz svojih strug in sosebno po vrtili napravila veliko škodo. Pri nas dežuje že jeden mesec skoro neprenehoma in vrhu tega je 16. t. m. še prav močno snežilo

* (Pomiloščenje.) Iz Brna se poroča 25. t. m.: Eva Czielepa, služkinja v Moravskem Ostravu, bila je pri okrožnem sodišči v Novem Tičinu nedavno obsojena v smrt, ker je vrgla svojega trimesečnega otroka v kanal, da je utonil. Cesar pak je te dni zlodejk pomilostil in najvišji sodni in kasacijski dvor prisodil jej je namesto smrti šletno teško ječo poostreno s postom vsaki mesec in z vsakoletnim samotnim zaporom v temni celici v dan storjenega zločina.

Zahvala.

Po končanih dopolnilnih volitvah šteje se podpisani odbor v prijetno dolžnost, zahvaliti se najuljudneje vsem gospodom volilcem, da so v znatnem številu udeležili se volitev in s svojim zaupanjem počastili priporočane jim kandidate, ki bodo gotovo vse svoje sile posvetili interesom mesta Ljubljanskega.

V Ljubljani 29. aprila 1889.

Narodni volilni odbor.

Šiguren zdravilen uspeh. Vsem, kateri trpé vsled zapretja ali slabega prebavljenja, napenjanja, tištanja v prsih, glavobolja, pomanjkanja slasti do jedi in drugih slabostij, pomaga gotovo pristni „Moll-ov Seidlitz-prašek“. Škatljica 1 gld. Vsak dan ga razpošilja po poštnem povzetju A. Moll, lekarnar in c. kr. dvorni založnik, na Dunaji, Tuchlauben 9. V lekarnah po deželi zahtevaj se izrečno Moll-ov preparat z njegovo varstveno znamko in podpisom. 7 (55-5)

„LJUBLJANSKI ZVON“

stoji

za vse leto gld. 4.60; za pol leta gld. 2.30; za četrt leta gld. 1.15.

Tujci:

28. aprila.

Pri **Malič**: Weber iz Lipskega. — pl. Wasserman iz Pulja. — Löwensohn, Winterscholer, Wenisek, Sperling, Schitz, Fischel, Fuchs, Deutsch in Gleisinger z Dunaja. — Miseronosky iz Grada.

Pri **Sionu**: Kraupa iz Postojine. — Coopereich iz Spljeta. — Taborsky z Dunaja. — Klein, Wechinger, Sauger, Rerich z Dunaja. — Biderman, Sauger z Dunaja. — Grandi iz Italije. — Hoffman z Dunaja. — Alfred iz Pariza. — Kavčič iz Gorice. — Pollak, Töpfer z Dunaja. — Haberfeld iz Dombovara. — Slaker z Gorenjskega.

Tržne cene v Ljubljani

dne 27. aprila t. l.

	gl. kr.		gl. kr.	
Pšenica, hktl.	5 83	Špeh povejen, kgr.	— 60	
Rež,	4 50	Surovo maslo,	— 68	
Ječmen,	4 50	Jajce, jedno,	— 13	
Oves,	3 —	Mleko, liter	— 7	
Ajda,	4 50	Goveje meso, kgr.	— 54	
Proso,	5 —	Telečje	— 50	
Koruz,	5 —	Svinjsko	— 50	
Krompir,	2 67	Koštrunovo	— 32	
Leča,	12 —	Pišanec	— 70	
Grah,	13 —	Goib	— 20	
Fižol,	11 —	Sen,	100 kilo	— 2 50
Maslo,	kgr. — 74	Slama,	— 2 32	
Mast,	— 70	Drva trda, 4 metr.	6 80	
Špeh frišen	— 50	„ mehka, 4 „	4 45	

Loterijne srečke 27. aprila.

Na Dunaji: 2, 59, 55, 36, 11.
V Gradci: 85, 78, 77, 49, 12.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opa-zovanja	Stanje barometra v mm.	Tem-peratura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
27. aprila	7. zjutraj	731.2 mm.	4.2° C	sl. jz.	dež.	3.50 mm.
	2. popol.	731.0 mm.	10.8° C	sl. szh	obl.	
	9. zvečer	731.9 mm.	9.6° C	sl. svz.	jas.	dežja.
28. aprila	7. zjutraj	732.9 mm.	9.4° C	sl. zah.	obl.	0.00 mm.
	2. popol.	731.8 mm.	17.8° C	sl. zah.	d. jas.	
	9. zvečer	732.7 mm.	12.8° C	brezv.	d. jas.	

Srednja temperatura 8.2° in 13.3°, za 2.7° pod in 2.7° nad normalom.

Dunajska borza

dné 29. aprila t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	včeraj	danes
Papirna renta gld.	85.10	85.35
Srebrna renta	85.45	85.75
Zlata renta	110.95	111.05
5% marcna renta	100.10	100.45
Akcije narodne banke	895.—	895.—
Kreditne akcije	298.50	299.50
London	119.70	119.75
Srebro	—	—
Napol.	9.48 1/2	9.47 1/2
C. kr. cekini	5.66	5.64
Nemške marke	58.47 1/2	58.42
4% državne srečke iz l. 1864	250 gld.	139 gld.
Državne srečke iz l. 1864	100	181
Ogerska zlata renta 4%	102	90
Ogerska papirna renta 5%	96	40
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	104	75
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	123
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	120	50
Kreditne srečke	100 gld.	191
Rudolfove srečke	10	21
Akcije anglo-avstr. banke	120	130
Tramway-društ. velj. 170 gld. a v.	235	75

Prežalostnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš iskreno ljubljeni, nepozabljivi brat, svak in strije, gospod

F. P. VIDIC

posestnik in trgovec

danes zjutraj ob 8 1/4 uri po dolgem in hudem trpljenju, v 50. letu dobe svoje zaspal mirno v Gospodu.

Truplo predražega pokojnika boče v torek dne 30. aprila popoldne ob 1/2 6. uri iz lastne hiše na Poljanah št. 26 prepeljano na gróbjje k sv. Krištofu in ondi položeno k zadnjemu počitku. Zadušne svete maše se bodo služile v farni cerkvi sv. Petra.

V Ljubljani, dne 28. aprila 1889.

Kristina Bayer roj. Vidic, sestra.

Mihael Bayer, c. kr. orožniški stražmojster, svak.

Anton Dečman, Mihael Bayer, nečaka. (314)

Notarski kandidat

z dveletno postavno prakso želi se premestiti. — Ponudbe naj se izvolé poslati g. Bogumiru Brunerju, c. kr. višje deželne sodnije svetovalcu in odvetniku v Kočevju, kateri iz prijaznosti tudi izvestja daje. (315—1)

Hiša z vrtom

v dobrem stanu v Ljubljani na Poljanski cesti št. 9 je na prodaj.

Ponudbe vsprejema gospod Ekl ravno tam, pri tleh na desno. (320—1)

Marijino kopališče

poleg Prul otvori se 1. maja.

Tudi se izdajajo naročilne karte za kopeli v lesenih in kamnitih banjah.

Za mnogobrojni obisk priporoča se

(318—1) **Josipina Ziakowski.**

VIZITNICE

priporoča

„NARODNA TISKARNA“

v Ljubljani.

Smrekovo seme kilo po 85 kr.,

Jelkovo seme kilo po 25 kr.,

Bekove rozge za sajenje tisoč po 1 gld. 50 kr.

priporoča, dokler jih kaj ima za prodaj,

Leo grofa Auersperga gozdarija v Namršlu (Hammerstiel), pošta Studenec pri Ljubljani. (288—6)

Št. 7286.

(310—2)

Glavni zbor

v zmislu postave o bolniškem zavarovanju delavcev z dne 30. marca 1888. leta drž. zak. št. 33

za mesto Ljubljano ustanovljene

okrajne bolniške blagajne

vršil se boče

v četrtek dne 2. maja t. l. ob 7. uri zvečer v mestni dvorani

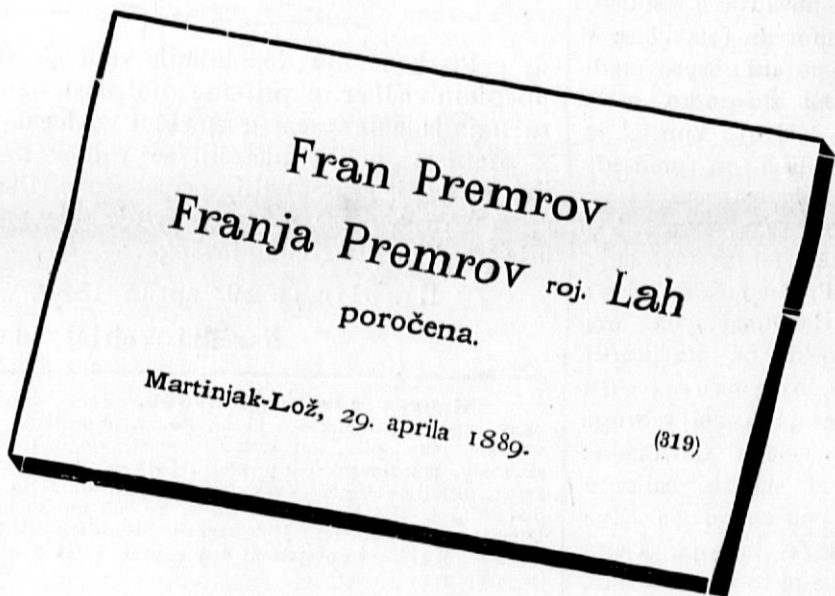
z naslednjim dnevnim redom:

1. Volitev bolniškega načelstva.
2. Volitev nadziralnega odbora.
3. Volitev razsodišča.

To se daje na znanje z vabilom, da naj se tega zbora polnoštevilno udeležé zastopniki delo dajočih gospodarjev in od delavcev izvoljeni odbranci.

Mestni magistrat Ljubljanski,

dne 25. aprila 1889.

Zmeti za vozove (Wagenfedern)

vsake vrste in garantujoč za najboljšo kakovost, prodaja po najnižji ceni (321—1)

tovarna zmetij za vozove

Ernesta Ločnikar-ja & Co. v Ljubljani.

Na zahtevanje se pošljejo ilustrovani ceniki.

L. Luserjev obliž (flašter) za turiste.

Gotovo in hitro uplivajoče sredstvo proti kurjim očenom, žuljem, tako imenovani trdej koži na podplatih in petah. Proti bradovicam in vsem drugim trdim izraskom kože. — Uspeh zajamčen. — Cena skatljici 60 kr. a. v.

Glavna razpošiljalnica: **L. Schwenk-ova lekarna** v Meidlingu pri Dunaji.

Pristnega imajo v Ljubljani J. Svoboda, U. pl. Trnkoczy; v Rudolfovem D. Rizolli; v Kamniku J. Močnik; v Celovci A. Egger, W. Thurmwald, P. Birnbacher; v Brezah A. Aichinger; v Trgu na Koroškem C. Menner; v Beljaku F. Scholz, Dr. E. Kumpf; v Wolfsbergu A. Huth; v Gorici G. B. Poutoni; v Kranju K. Šavnik.

Ta obliž dobiva se le v jednej velikosti po 60 kr.

Pristen samo, če imata navod in obliž varstveno znamko in podpis, ki je tu zraven; tedaj naj se pazi in odločno zahteva: „L. Luserjev obliž (flašter) za turiste.“ (240—4)

Ne zameniti z Radgonsko.

Radenska kislá voda in kopališče.

Radenci na slov. Štajerskem ob vznožji Slovenskih goríc.

Kot zdravilna voda. Radenska kislá voda ima med vsemi evropskimi kislci največ natrona in litija. Posebna njena lastnost je, da pomaga pri vseh boleznih, koje dobi clovek vsled prevelike kisline v svoji vodi, kakor pri hudici, pri kamnu v želodcu, mehurji in ledicah, ter je neprecenljivo zdravilo pri zlati žili, pri boleznih v mehurji, pri zastíženjih, kadar se napravlja kislina v želodcu in črevesu, pri vreu, katarih in živčnih boleznih.

Kot namizna voda. Vsled obilne ogljene kisline in oglekokslega natrona, prijetnega okusa in močnega penjenja je radenska kislá voda najbolj priljubljena pozivljajoča pijača. Pomešana s kislím vinom ali s sadnim sokom in sladkorjem je močno šameča, žejo gaseča pijača, koje imenujejo mineralni šampanjec.

Obvarovalno zdravilo. Jako razširjena je in mnogo se rabi radenska kislá voda kot varstvo in zdravilo zoper davico, škrlatico, mrzlico in kolero.

Kopeli in stanovanja. Kopeli se prirejujejo iz železnate in kisle vode z raznovrstno gorkoto. Skušnja uči, da pomagajo posebno zoper: hudico, trganje po udih, ženske bolezni, pomanjkanje krvi, bledico, histerijo in neplodovitost. (Cena kopeli 35 kr., cena za eno sobo 30 kr. do 1 gld.) (339—51)

Ogljeno-kisli litij kot zdravilo. Liter radenske kisle vode ima v sebi 0.06 gr. dvakratno ogljeno-kislega litija, to je množina, ki se težko prekorači pri enkratnem zavžitku. Kolike vrednosti je ta jako močan lužnik kot zdravilo, dokazujejo Garrodovi poskusi, ki so se vsestranski potrdili. Položil je košček kosti in hrustancev od protinastih bolnikov v enako močne tekočine kalija, natrona in litija. Prvi dve niste skoraj nič vplivali, slednja pa tako odločno, da so bile protinastih snovi navzete kosti v kratkem prostu vse nesnage. To ga je napotilo, da je začel poskušati z litijem pri protinastih bolnikih, kojih scavníške prevlake so postajale vedno manjše ter konečno popolnoma prenehale. Vspéhi, koje so dosegli pri enacih razmerah tudi drugi zdravniki.

Cenike razpošilja zastoj in franko kopališče radenske slatine na Štajerskem.

V zalogi imata kisló vodo Ferdinand Plautz in Mihael Kastner v Ljubljani.